

JELENTÉS

A SZEGEDEN MŰKÖDŐ
M. KIR. FERENCZ JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM

DIÁKJÓLÉTI ÉS DIÁKVÉDŐ IRODÁJÁNAK

ÖTÖDIK ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL.
(1927. JÚLIUS 1. — 1928. JÚNIUS 30.)

IRTA:

Dr. SZANDTNER PÁL,
egyetemi nyilv. r. tanár,
a Diákjóléti és Diákvédő Iroda vezető-elnöke.

Ebben a Jelentésben fennállásának és tevékenységének ötödik esztendejéről számol be a m. kir. Ferenc József-Tudományegyetem Diákjóléti és Diákvédő Irodája. Lustrumot is zár tehát le ez a Jelentés, de sajnos, nem egy, a maga feladatait teljesen megoldott intézmény munkájának végleges befejezését, hanem csak időbeli elmúlását öt esztendő nehéz gondjainak és bajainak, melyek, az intézmény működésének közben már megkezdett hatodik évében, csak újból jelentkeznek s sürgetik enyhítésüket.

Akkoriban, mikor az intézmény az országnak a világháborút és Trianont követő nagy gazdasági leromlása idején megalakult, mindenkit, ki az intézmény életrehívásában s céljai erkölcsi vagy anyagi támogatásában részt vett, az a reménykedés hatott át, hogy az életviszonyok hamarosan javulni fognak s nyomában az intézmény is majd feleslegessé válik. Ám azok az adatok, melyek az alábbiakban az Iroda ötödik esztendejének tevékenységét igyekeznek visszatükröztetni, azt mutatják,

hogy bármily sokat és nagyot haladtunk is időközben az erkölcsi és anyagi konszolidáció terén, leromlásunk, a magyar főiskolai ifjúság helyzetét illetően, mindkét irányban sokkal nagyobb volt, semhogy az ifjúság javán munkálkodó olyszerű intézményeket, mint aminő a m. kir. Ferenc József-Tudományegyetem Diákjóléti és Diákvédő Irodája is, a magyar egyetemi ifjúság a közel jövőben már könnyű szerrel nélkülözhetne.

I. Ép ezért csak a legnagyobb hálával lehet és kell, mindjárt e Jelentés legelején, megemlékezniünk ama kegyes pártfogóinkról és áldozatkész barátainkról, kik azokban a nehéz és nagy feladatokban, melyek a lefolyt 1927/28. tanévben hárultak reánk, intézményünket támogatni kegyesek voltak.

E jótévőink sorában a legelső helyen ezúttal is *nagybányai vitéz Horthy Miklós Úr Ő Főméltóságának, Magyarország kormányzójának, tartozunk mélységes hálával és köszönettel*, ki, miként az előző években, a legutóbb lefolyt tanévben is, a legkegyesebb hajlandósággal nyilvánította meg ifjúságunk iránt érzett atyai szeretetét abban a bőkezű elhatározásában, melylyel diákmenzáink támogatására, a népjóléti m. kir. miniszter úr előterjesztésére, a Diákvédő Irodának 1500 pengő segélyt engedélyezni kegyeskedett.

Ugyancsak a leghálásabb köszönettel kell itt feljegyezniünk, hogy *gróf Bethlen István*, m. kir. miniszterelnök úr Őnagyméltósága, a lefolyt tanévben is megtartotta támogató jóindulatában intézményünket és a gondozásunkra bízott egyetemi ifjúságot. Őnagyméltóságánál az ifjúság érdekében hozzá intézett előterjesztéseink mindig a legmegértőbb jóakaratra találtak s azokat az erkölcsi és anyagi előnyöket, melyeket ifjúságunk diákvédő intézményeinken keresztül élvezett, számos esetben épen az a kegyes jóindulat biztosította, mellyel Őnagyméltósága ifjúságunk ügyét szívében viselni méltóztatott.

Nem kevésbé kegyes pártfogója és szerető atyja maradt ifjúságunknak a lefolyt tanévben is *gróf Klebelsberg Kunó* valás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, úr Őnagyméltósága. Ha az a féltő szeretet, mellyel Őnagyméltósága a magyar főiskolai ifjúság s ez ifjúságon belül egyetemünk polgárai iránt viseltetni kegyes volt és kegyes, a maga belső átérzettségében Őnagyméltósága részéről már nem fokozható is, fokoztatott az az ifjúságért nagylelkűen meghozott anyagi áldozatokban. Az

a több mint 20 ezer pengőt kitevő segítség, mellyel Önagyméltósága diákmenzáinkat, internátusainkat s a Diákvédő Irodán keresztül egyetemünk szegénysorsú ifjúságát kedvezményes ételmezés, olcsó lakás és ingyenes tankönyvek nyújtásával támogatta, továbbá az az összesen 49.600 pengőre rugó ösztöndíj, mellyel Önagyméltósága az egyetem 62 szegénysorsú és kiváló előmenetelű hallgatójának a tanulmányok gondtalan folytatását lehetővé tette, nem kisebb hálára és köszönetre kötelező megnyilvánulásai voltak a múlt tanévben a miniszter úr Önagyméltósága nagy szívének, mint az az intézkedés, mellyel a magyar főiskolai ifjúság magas szintű kinevelése érdekében, egyetemünk eddigi internátusát, a Horthy Miklós-internátust, nagy anyagi áldozattal, az ország legnagyobb és legmodernebb főiskolai nevelőintézetévé alakíttatta át. Ezért is, mikor *gróf Klebelsberg Kunó* vallás- és közoktatásügyi miniszter úr Önagyméltósága előtt az egyetemnek, az Egyetemi Diákvédő Irodának s az egyetem ifjúságának leghálásabb köszönetét ez alkalommal is tolmácsolni hálás kötelességünkül érezzük, nem tehetjük ezt ama legőszintébb óhajunknak kifejezésre-juttatása nélkül, hogy Önagyméltósága mennél hamarabb érje meg nagy alkotásainak teljes sikerét s magyar lelke e sikerben mennél tovább élvezze nagy törekvéseinek beteljesülését: Magyarország feltámadását.

Az évről-évre megújuló és fokozódó hála és köszönet hangján kell megemlékeznünk arról a nagylelkű és bőkezű támogatásról is, melyben *dr. Vass József* népjóléti és munkaügyi m. kir. miniszter úr Önagyméltósága részesítette diákvédő intézményünket, illetőleg ezen át az egyetem szegénysorsú hallgatóit. Azt a fűtőanyag-adományt, melyet Önagyméltósága diákjaink segítségére más években is engedélyezni volt kegyes, Önagyméltósága a lefolyt év során is csakúgy rendelkezésünkre bocsátotta, minthogy azt a pénzürtékben is igen jelentős lehetőséget, hogy szegénysorsú diákjainknak az év folyamán 75 pár cipőt s 30 öltözet ruhát juttathattunk s hogy diákjainknak kedvezményes ételmezésére 1500 pengőt külön is fordíthattunk, most is, mint máskor, ugyancsak *dr. Vass József* úr Önagyméltósága nemes szívének köszönhattük.

A leghálásabb köszönettel emeljük ki azt a nagyfokú jóindulatot is, melyet *Scitovszky Béla*, m. kir. belügyminiszter úr

volt kegyes intézményünkön keresztül diákjaink iránt éreztetni. A nélkül, az év folyamán összesen 2237.50 pengőt kitevő anyagi segítség nélkül, mely Ö nagyméltósága kegyes intézkedéséből diákvédő intézményünkhöz befolyt, az Egyetemi Diákasztalnak s a Diákvédő Irodának a szegénysorsú ifjúság segélyezésére fordítható egyébkénti fedezetei oly érzékenyen csökkentek volna, hogy sok derék és érdemes ifjútól lettünk volna kénytelenek a kedvezményes élelmezésnek vagy a tan- és vizsgadíjsegélyeknek jelentős előnyét elvonni.

De ha örvendező megnyugvással lehet jelentenünk, hogy kormányhatósági jótévcink és pártfogóink a múlt évben is kegyesek voltak intézményünket és ifjúságunkat jóindulatú támogatásukban megtartani, vétenénk, ha ugyanakkor a legnagyobb hálával nem emlékeznénk meg ama *kegyes közbenjáróinkról*, kik az ifjúság érdekében tett előterjesztéseinket nagy pártfogóinkhoz eljuttatni kegyesek voltak s előterjesztéseink sikere elől az akadályokat megértésükkel és szószólásukkal elhárítva, az elért eredményeket voltaképp biztosították.

Amint *dr. Dréhr Imre* államtitkár úr Öméltósága a népjóléti m. kir. miniszter úrnál, úgy volt mindig kegyes protektora minden méltányos ügyünknek és kérésünknek, *dr. Magyar Zoltán* miniszteri tanácsos úr Öméltósága a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnál s amint mélt. *dr. Pataky Tibor* m. kir. miniszterelnökségi s mélt. *dr. Hankó Elemér* m. kir. népjóléti miniszteri tanácsos urak mindig a legmegértőbb jóindulattal pártfogóiták intézményünket és ifjúságunkat feletteseiknél, ugyanúgy a lelekötelezőbb jóakarattal voltak segítségünkre felsőbb fórumok elé terjesztett ügyeinkben nagys. *dr. Haasz Aladár*, *dr. Csepely György* miniszteri osztálytanácsos s *dr. Alszeghy Kálmán*, *dr. Molnár Adorján*, *dr. Mártonffy Károly*, *dr. Winkler Albert*, *dr. Teuttenberg Béla* miniszteri titkár urak.

De *őszinte hálával és köszönettel tartozunk városunk s a magyar társadalom köréből is azoknak az egyesületeknek és magánosoknak, kik közérdekű céljainknak és kezdeményezéseinknek felkarolásával diákvédő és diáksegítő munkánk eredményességét elősegíteni kegyesek voltak s kiknek sorában különösen nagymélt. dr. Balogh Jenő ny. igazságügyminiszter úrnak, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, nagy-*

mélt. *dr. gróf Teleki Pál* ny. miniszterelnök, egyetemi tanár, felsőházi tag úrnak, méltóságos és főtisztelendő *dr. Glattfelder Gyula* csanádi megyéspüspök úrnak, mélt. *dr. Sebess Dénes*, *dr. Kószó István* és *dr. Papp Antal* államtitkár uraknak, mélt. *dr. Szily Kálmán* műegyetemi rector úrnak, a felsőház tagjának, mélt. *dr. Aigner Károly* úrnak, Szeged szab. kir. város főispánjának, mélt. és főtiszt. *Várhelyi József* pápai prelátus úrnak, mélt. *dr. Szalay József* kerületi főkapitány úrnak, mélt. *dr. Somogyi Szilveszter* úrnak, Szeged szab. kir. város polgármesterének, mélt. *dr. Muntyán István* kir. ítélőtáblai tanácselnök úrnak, a Szeged-belvárosi r. kath. hitközség világi elnökének, Szeged szab. kir. város tanácsának, mélt. *dr. Somogyi Szilveszterné* úrasszonynak s főtiszt. *dr. Bus Jakab* úrnak, mint a Szegedi Szent József Akció vezetőinek, mélt. *dr. Gaál Endre* m. kir. kormányfőtanácsos, városi tanácsnok úrnak, nagys. *dr. Széll Gyula* ügyvédi kamarai elnök, ref. főgondnok úrnak, nagys. *dr. Jedlicska Béla* kir. közjegyzői kamarai elnök úrnak, nagys. *dr. Buócz Béla* m. kir. államrendőrségi főtanácsos úrnak, a m. kir. államrendőrség szegedi kapitánysága vezetőjének, nagys. *dr. Temesváry József* gyógyszerészegyesületi elnök úrnak, nagys. *dr. Kaufmann György* főigazgatói teendőkkel megbízott reálgyimnáziumi igazgató úrnak, *dr. Korber Ernő* és *Dely Géza* középiskolai igazgató uraknak, nagys. *Klug Péter* gyógypaedagógiai szakfelügyelő úrnak, mint a DEMKE ügyvezető elnökének, nagys. *Unterreiner József* úrnak, a Délvidéki Otthon elnökének, nagys. *Schill Fülöpné* úrasszonynak, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége Szegedi Csoportja elnökének, nagys. *dr. Dölle Jenőné* úrasszonynak, nagys. *dr. Tonelli Sándor* kereskedelmi és iparkamarai főtitkár úrnak, főtisztelendő *Elsasser Gyula S. J.*, *Virág Sándor* és *Révai József* uraknak, az Americana szegedi korporeációi lelkészeinek, illetőleg kath. vallású ifjainak lelki gondozóinak, nagytitiszteletű *Bakó László* ref. lelkész úrnak, ref. vallású ifjaink lelki gondozójának, nagys. *dr. Schön Károly* m. kir. államrendőrségi kapitány úrnak, nagys. *dr. Török Sándor* gyógypedagógiai tanár úrnak, a DEMKE főtitkárának, nevét tartjuk hálás kötelességünknek e helyütt feljegyezni.

Pártfogóink és jötevőink igaz hálával megörökíteni óhajtott névsorában, egyrészt nemes áldozatkészségüknek az intéz-

mény történetébe iktatása, másrészt nagylelkű adományaiknak nyilvános nyugtatása végett, *külön is meg kell emlékeznünk a társadalom köréből ifjúságunk ama barátairól, kik intézményünk diáksegélyző akcióját anyagi eszközökkel is támogatták.*

Sorukban, nemcsak adományuk tekintélyessége okán, hanem amiatt is, mert a nehéz sorsot viselő menekült ifjúság iránt tanúsított és példanélkül álló bőkezűségüket az ártatlanul szenvedő magyarság igaz ügyének legelfogulatlanabb méltánylása s a legönzettelenebb emberbaráti érzelmek irányították, — a legelső helyen *Lord Rothermere* urat és fiát, *E. C. Harmsworth* urat, az angol parlament tagjait, kell megneveznünk, kik *E. C. Harmsworth* úr szegedi látogatása alkalmával *10.000 pengőt* voltak kegyesek egyetemünk Rectorához azzal a hálaikat és köszönetünket irányukban különösen is felfokozó rendeltetéssel eljuttatni, hogy szóbanforgó adományból az elszakított területekről egyetemünkön tanuló szegénysorsú magyar diákok segélyeztessenek. *Fogadják menekült fiainknak különösen is megértő és nagylelkű patrónusai, nemcsak intézményünknek s a segélyezetteknek, hanem azoknak az erőszakos elnyomás igájában sínylődő magyar apáknak és anyáknak is soha el nem múló hálóját, kiknek gyermekeit számára az adomány a kényszerű száműzöttség szomorú és nehéz sorsát elviselhetőbbé tenni segítette.*

Lord Rothermere és E. C. Harmsworth urakon kívül még az alább felsorolt intézmények és magánosok voltak kegyesek diákjaink segélyezésére intézményünknel adakozni:

Erdélyi András és *Breuer Imre* építési vállalkozó urak (1836/45 P), *Szegedi Szent József Akció* vezetősége, *dr. Somogyi Szilveszterné*, *dr. Poór Ferencné* és *Karg Györgyné* úrasszonyok közbenjárására (1250 P), *Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület* és a *Délvidéki Otthon Klug Péter* és *Unterreiner József* elnök urak jóindulatú intézkedéséből (937 P), *Back Bernát* m. kir. kormánytanácsos, felsőházi tag úr, egy egyetemi hallgató ellátására (758 P), *Szeged-belvárosi róm. kath. Egyházközség*, mélt. *dr. Muntján István* elnök úr kegyes intézedéséből (720 P), *Szeged Városi Nyomda*, *Várnay Dezső* vezérigazgató úr szíves közbenjárására (400 P), *Szegedi Gyógyszerésztestület*, *dr. Temesváry József* gyógyszerésztestületi elnök úr szíves ajánlásából (400 P), *Szegedi kir. Közjegy-*

zöi Kamara, dr. Jedlicska Béla elnök úr szíves jóindulatából (320 P), mélt. *Medveczky Károly* gazdasági főtanácsos úr, néhai *dr. Tóth Károly* Prorektor elhunytja alkalmából (150 P), *dr. Máchárszky László* kórházi főorvos úr (100 P), a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége Szegedi Csoportjának Jóléti Osztálya, dr. Dölle Jenőné* úrasszony szíves közbenjárására (100 P), *dr. Szalay József* ker. főkapitány úr (100 P), *dr. Paraszkay Gyula* járásbírósi elnök úr gyűjtése (80 P), *Szeged-Csongrádi Takarékpénztár, Kozma Ferenc* vezérigazgató úr szíves közbenjárására (80 P), *N. N.* egyetemi tanár úr (50 P), *dr. Schäffer Imre* úr (40 P), *Szegedi Közúti Vaspálya Részvénytársaság* (36 P), *dr. nemes Balogh Ernő* egyetemi tanár úr (30 P), *dr. Ilosvay Lajos* ny. államtitkár, műegyetemi tanár úr (25 P), *dr. Veress Elemér* egyetemi tanár úr (20 P), *dr. Munt्यान István* kir. táblai tanácselnök úr a „Csaba“ javára (20 P), *dr. Papp Nándor* fogorvos úr (20 P), *dr. Tonelli Sándor* kereskedelmi és iparkamarai főtitkár úr (20 P), *dr. Kolb Árpád* m. kir. pénzügyigazgató úr (10 P), *dr. Mikó István* egyetemi tanársegéd úr (8 P), *dr. Kubicza Béla* úr (2 P).

Midőn jötevőinknek a vett jókért, úgy az egyetem, mint a Diákvédő Iroda s a segélyben részesültek nevében e helyütt is leghálásabb köszönetet mondunk, legyen szabad ezt azzal a kérelemmel tehetünk, hogy áldozatos szeretetüket derék és érdemes fiaink iránt továbbra is megtartani kegyeskedjenek.

A kormányhatósági és társadalmi jötevőkön kívül *állandó segítője és pártfogója volt ifjúságunknak és intézményünknek az Alma Mater is.*

Egyetemünk Tanácsa, élén dr. Reinbold Béla, majd dr. Issekutz Béla Rector Magnificussal, a lefolyt tanévben is, állandó és meleg érdeklődéssel figyelte ifjúságunk sorsát s mindenkor, nemcsak a legnagyobb jóindulattal és megértéssel, hanem nagy áldozatkészséggel is sietett az egyetemi ifjúság segítésére. A Rector Magnificus úr s az Egyetemi Tanács, a mellett, hogy az Irodának a diákság érdekében előterjesztett javasatait mindenkor a legkészségesebb jóakarattal karolták fel és támogatták, az ifjúság s az Iroda céljaira jelentős anyagi áldozatokat is hoztak, mikor az Iroda adminisztrációjához személyzeti és dologi-segítséget nyújtottak s az Iroda kiadványainak költségeit is fedezték.

Nem kisebb szeretettel és jóindulattal, anyagi értékben pedig összesen 88.428·70 P-t kitevő támogatással segítették ifjúságunkat az egyetem Karai is.

Így az egyetem jog- és államtudományi kara, azonkívül, hogy házi pénztárából a Diákvédő Iroda céljaira 399·20 P-t külön is folyósított, a maga hallgatói közül az I. félévben 247, a II. félévben 166 hallgatónak összesen 21.063 P értékű *tandijkedvezményt* nyújtott s az I. félévben 110, a II. félévben 111 egyénnek összesen 6651·75 P értékben *tandijmentességet*, sőt 53, ill. 222 hallgatónak és szigorlónak együtt összesen 8305·50 P értékű *vizsgadíjkedvezményt* is engedélyezett. Az *orvostudományi kar* 92, ill. 102 hallgatót részesített összesen 7730·50 P értékű *tandijmentességben*, 167, ill. 171 hallgatónak nyújtott összesen 17.238 P értékű *tandijkedvezményt* s 35, ill. 65 egyénnek engedett el összesen 2375 P értékű *vizsgadíjat*. A *bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi karon*; az engedélyezett *tandijmentesség* értéke, 50, ill. 76 hallgatót érintően, összesen 6481·25 P-t, a nyújtott *tandijkedvezmények* összege pedig 28, ill. 45 hallgatóra vonatkozóan összesen 3723 P-t tett ki. A *matematika-természettudományi karnak* 37, ill. 48 hallgatója részesült összesen 5508 P értékű *tandijmentességben*, 67, ill. 77 hallgatója kapott összesen 7344 P értékű *tandijkedvezményt* s a karnak 31, ill. 39 hallgatója mentesül, összesen 1781 P értékben, a *vizsgadíjak fizetése alól*.

Azt az áldozatos szeretetet, mellyel az Alma Mater a maga ifjúsága iránt a lefolyt tanévben viseltetett s mely végösszegében az összhallgatóság 54·64, ill. 51%-a számára jelentett összesen 86.400 P értékű anyagi tehermentesítést, *az egyetem tanárai egyénileg sem szüntek meg az ifjúság iránt kifejezésre juttatni*. Miként más években, a lefolyt tanévben is mindegyik professzor külön is meghozta jövedelméből az ifjúságért a maga anyagi áldozatát s a *tanárok önkéntes adományából* az év folyamán *1600 pengővel gyarapodtak a Diákvédő Iroda* segélyezésre fordíthatott *fedezetei*.

S azt a tekintélyes anyagi áldozatosságot, melyet az egyetemi ifjúság iránt az Alma Mater s a professzorok tanúsítani méltóztattak, hatékonyságában és értékességében is csak fokozta az az állandó és szeretetteljes érdeklődés, mellyel az ifjúság javát célzó tevékenységünket az *összes professzor urak*

figyelemmel kísérni s pártolni és előmozdítani voltak kegyesek s az *egyetem egész tisztviselői karának* az az odaadó közreműködése, mellyel utóbbiak, kooperációjukat igénylő munkásságunkat, mindenben megkönnyíteni szíveskedtek. A midőn arról az igazán nagy hálánkat kiváltott megértésről, mellyel az egyetem összes tényezőinél, múlt tanévi tevékenységünk során is, találkoztunk, legőszintébb köszönettel megemlékezni kedves kötelességünkül érezzük, nem tehetjük ezt a nélkül, hogy egyetemünk ama két nagy halottjának, *dr. Reinbold Béla* úrnak, az egyetem múlt tanévi Rector Magnificusának s *dr. Tóth Károly* Prorektor úrnak, az egyetem felsőházi képviselőjének, kiket a Gondviselés kifürkészhetetlen akarata a lefolyt tanév folyamán oly váratlanul elszóltott az élők sorából, intézményünk részéről legalább e helyütt kegyeletes emléket állítsunk. Nemes szívük mindhalálig az ifjúságért dobogott, — emlékük legyen áldott, nyugvásuk békés, jutalmuk örök s a jók jutalma!

II. Ami annak a tevékenységnek, melyet a Diákvédő Iroda, a maga nehéz hivatásának: egyfelől az egyetemi ifjúság erkölcsi támogatásának, másfelől a szegénysorsú, szorgalmas diákok anyagi segítségének szolgálatában, a legutóbbi tanév folyamán kifejtett, főbb mozzanatait illeti, ezek az alábbiakban foglalhatók össze:

1. Mint *diákvédő* intézmény, az Iroda, a múlt tanév folyamán is, az ifjúság erkölcsi és tanulmányi érdekeinek gondozását tekintette főfeladatául s ehhez képest minden rendelkezésére állott alkalmas eszközt felhasznált, hogy az egyetem hallgatóinak erkölcsi életét s tanulmányi előmenetelét figyelemmel kísérje, az ifjúság lelkében a haza s a munka iránti szeretetet, a kötelességtudást és lelkiismeretességet ápolja, az egyetem hallgatóit, különösen amennyiben szülőik az egyetem székhelyétől távol vagy éppen az elszakított országrészekben éltek, ezek helyetteseként gondozásába vegye, az egyetem hallgatóinak, erkölcsi védelmet igénylő és érdemlő minden ügyükben segítségül legyen, nekik tanulmányaikban, tanulmányi eredményeik s jövő elhelyezkedésük kérdéseiben célszerű felvilágosításokat adjon.

Az Irodának ezt a diákvédő munkáját a múlt tanév második felétől kezdődően nagyon megkönnyítette az a körülmény, hogy *gróf Klebelsberg Kunó* vallás- és közoktatásügyi m. kir.

miniszter úr Önagyméltósága, a 12.000/928. szám alatt kelt rendeletével országos hatáskörrel létesített *Főiskolai Tanulmányi és Pályaválasztási Tájékoztató Intézetet*, további intézkedésig, egyetemünk Diákvédő Irodájával hozta kapcsolatba. Ennek a kultur- és szociálpolitikai szempontból egyaránt fontos intézménynek Irodánkhoz való kapcsolatai révén ugyanis, az Intézet szakkönyvtárában és anyaggyűjteményében, számos oly értékes adat vált számunkra hozzáférhetővé, mellyel a tőlünk felvilágosításokat és tanácsokat kérő feleknek, úgy a bel- mint a külföldi tanulmányok, valamint az akadémiai végzettséget igénylő különféle életpályák tekintetében, gyors, részletes és szakszerű információkkal szolgálhattunk. E munkánkban külön köszönet illeti *dr. Banner János* egyetemi m. tanár urat, azért az önzetlen és szolgálatkész közreműködésért, mellyel segítségünkre lenni szíves volt.

Hogy egyébként az Iroda, a maga diákvédő tevékenységével a múlt tanév folyamán is mily szolgálatot tett az ifjúságnak és a szülőknek, eléggé megvilágíthatja a tény, hogy nem is szólva azokról a szinte naponkint több ízben felmerült esetekről, melyekben a rövid úton kért felvilágosításokra az érdekelteknek rövid úton válaszoltunk s nem is számítva azokat az ügyeket, melyeket tárgyuknál fogva az Iroda a F. P. T. I.-hez tett át elintézésre, a tanév folyamán az Iroda, az ifjúságot érintően 2393 beadványt vett át és intézett el s iktatónkból megállapíthatólag összesen 805 esetben jártunk el írásbelileg oly tárgyú ügyekben, melyek az Irodának itt tárgyalt munkakörébe váltak.

Diákvédő munkássága során nem hanyagolta el az Iroda az ifjúság egyesületi életének figyelemmel kísérését és tárgyalását sem. Miként más esztendőkből, a legutóbbi tanévben is odaadón s a legnagyobb megértéssel igyekeztünk tájékozódni az ifjúság egészének gondolkodásáról s óhajairól, hogy így a helytálló törekvéseket előmozdítsuk, a netán aggályosokat pedig a szeretetteljes felvilágosítás és meggyőzés eszközeivel helyes irányba tereljük. Minthogy az ifjúság iránti szeretetünket az ifjúság bizalommal viszonzta, örömmel állapíthatjuk meg, hogy ifjúságunk egyesületi élete mindvégig egészséges irányban haladt és maradt.

Új tárgyként vonta be az Iroda a maga diákvédő munkás-

sága keretébe az ifjúság lakásügyét, megfelelő *lakásközvetítő akció* bevezetésével. Egyetemünk hallgatói létszámának örvendetes és állandó emelkedése ugyanis, nemcsak az ifjúság részére a városban felkínált bútorozott szobák számbavételét és állandó nyilvántartását tették kívánatossá, hanem a dolog természete szerint annak ellenőrzését is, hogy a kiadó helyiségek az egészség követelményei és az erkölcsi környezet szempontjából is megütik-e a megfelelő mértéket. Ezért is az Iroda nem elégedett meg a hozzá bejelentett vagy egyébként tudomására jutott kiadó szobák és felkínált ellátások számbavételével, hanem módot talált reá, hogy a kínálatot a diákok egészségi s erkölcsi és anyagi érdekei szempontjából értékelje s a maga lakásnyilvántartásában csak a jelzett tekintetben kifogástalan ajánlatoknak adjon helyet.

Mint *diákjóléti* intézmény az Iroda a szegénysorsú és jóelőmenetelű egyetemi hallgatók és szigorlók nehéz anyagi helyzetén igyekezett az őket sújtó anyagi terhek különféle irányában segíteni.

E munkájának eredményessége érdekében az Iroda az egyetem hallgatóit, illetőleg az egyetemre jövő ifjakat, igazolt reáutaltságukhoz képest a különféle diákjóléti intézmények révén nyerhető anyagi kedvezmények felől állandóan tájékoztatta, a szegénysorsú egyetemi ifjak segélyezésére újabb és újabb segélyforrásokat keresett s az így összegyűjtött fedezetekből az anyagilag arra szorult s szorgalmukkal arra érdemeseknek bizonyult egyetemi hallgatókat, különösen élelmezés, lakás, ruházat, gyógykezelés, valamint tandíjak és taneszközök tekintetében támogatta.

Az Iroda ezirányú tevékenységéről számszerű összedállításban az alábbi adatok nyújthatnak képet:

Bevételezett az Iroda: a) előző évi maradványból 2627 P 58 fillért, b) pénzbeli és természetbeni adományokból 28.175 P — fillért, c) az egyetemi ifjúság járulékaiból 10.355 P 70 fillért, d) egyéb kisebb tételekből 2542 P 97 fillért, e) kölcsönök visszafizetéséből 12.019 P 44 fillért, **összesen: 55.720 P 69 fillért.**

Kiadott az Iroda: a) egyetemi menzáknak és internátusoknak a szegénysorsú ifjúság támogatására 1772 P 72 fillért, b) szegénysorsú diákok élelmezésére és lakására 7190 P 68 fillért, c) tan- és vizsgadíj-segélyekre 10.952 P 48 fillért, d) tanköny-

vekre, tanszerekre 2285 P 18 fillért, e) ruházati segélyekre 6635 P 60 fillért, f) úti segélyekre 573 P — fillért, g) gyógykezelési segélyekre 188 P — fillért, h) nyomtatványokra, írószerekre, adminisztrációra 951 P 76 fillért, portódíjakra 234 P 47 fillért, j) átmeneti letétek és előlegek visszafizetésére 1764 P — fillért, k) ifjúsági egyesületek segélyezésére 1176 P 81 fillért, l) szorgalmi és jutalomdíjakra 581 P 80 fillért, m) diákoknak és diákintézményeknek kamatmentes tanulmányi kölcsönökre 16.136 P — fillért, n) maradványként az új tanévre átvitt 5278 P 19 fillért, **összesen: 55.720 P 69 fillért.**

A kiosztott segélyeket illetően kiemelhető, hogy az Iroda

a) az Egyetemi Mensa költségeihez járult	---	1.772.72 P-vel
b) ételmezési és lakpénzsegélyben részesített		
70 hallgatót	---	7.190.68 P ért. ben
c) tan- és vizsgadíjban részesített	187 hallgatót	10.952.48 P ért.-ben
d) ruházati segélyben részesített	101 hallgatót	6.635.60 P ért.-ben
e) utisegélyben részesített	17 hallgatót	573.— P ért.-ben
f) betegségi segélyben részesített	6 hallgatót	188.— P ért.-ben
	összesen	27.312.48 P ért. ben

A segítség imént részletezett irányain kívül hatalmas támogatást nyújtott az Iroda az egyetemi ifjúságnak az Iroda kebelében szervezett *Tankönyvtár* révén is, honnan a nehezebb anyagi viszonyok között levő diákok, tanulmányi céljaikra, megfelelő tankönyveket kaphattak és kaptak használatra. Irodánk ez az egyre szebben fejlődő tankönyv-kölcsönakciója a múlt tanévben 643 egyetemi hallgatónak és szigorlónak tankönyvszükségletén segített s hogy ezt tehettük, annak az e helyütt is hálával kiemelt kegyes jóindulatnak köszönhető, melylyel *gróf Klebelsberg Kunó* vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr Önagyméltósága, sajátosan az intézmény tankönyvvállományának gyarapítására, a lefolyt tanévben is 1200 P segélyt méltóztatott, *dr. Magyary Zoltán* miniszteri tanácsos és *dr. Haasz Aladár* min. osztálytanácsos urak jóindulatú előterjesztésére, engedélyezni.

III. *Az a diákszociális tevékenységet, melyet az Iroda az Alma Mater ifjúsága javára kifejtteni igyekezett, a lefolyt tanévben is leghálásabb köszönetünket érdemelve, mert a legnagyobb odaadást s a legkollegiálisabb közreműködést tanusítva,*

egésztették ki az egyetemen kapcsolatban fennálló többi diákjóléti intézmények.

1. Így elsöben is az *Egyetemi Horthy Miklós-Internátus* és a kebelében müködö *Egyetemi Diákasztal*, mindkettö *dr. Kolosváry Bálint* egyetemi ny. r. tanár úrnak önfeláldozó vezetése alatt, egyrészt a hallgatók élelmezéséről és lakásáról gondoskodott, másrészt az arra valóban rászorultaknak kedvezményeket nyújtott, hogy ezáltal is jobban biztosítsa a nyugodt munka lehetőségét.

Midön e sorokat írjuk, *dr. Kolosváry Bálint* egyetemi ny. r. tanár úr már a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem kinevezett tanára s mint ilyen, sajnos, nem fogja tovább vezetni azokat a intézményeket, melyeknek a legnehezebb idökben kormányánál állott. Akkor távozik el, amikor a féltö gondal vezetett hajó előtt már látszik a biztos rév, az új alapokra fektetett Horthy-kollégium végleges otthona, melynek megteremtése körül szerzett érdemei örökre emlékezetessé teszik nevét, nemcsak az épület falai között, hanem annak a sok száz egyetemi hallgatónak szívében is, akik éveken keresztül atyai kezének irányítását érezték az élet ezernyi nehézségei közt. Annak az intézménynek, amelynek hivatott irányítója volt, ö volt a legnagyobb jótevöje is, mert anyagiaknál sokkal értéke- sebbet, megértést, méltánylást és atyai szeretetet juttatott azoknak, akik ezt a szülöi háztól távol valóban nélkülözték. Egyetemünk diákjóléti intézményei mindenkor hálával és szeretettel fognak itteni müködésére gondolni s további munkálkodására az Isten áldását kérik.

Az internátusban ez évben is 150—160 fiú és 40 nőhallgató kapott havi 5 pengöért lakást, fütést és világítást. Mint múlt évi beszámolónkban írtuk, egyetemünk ez intézményének átalakulásáról a legörvendetesebbet jelenthetjük. Az átalakított DEMKE-palota, mint az új Horthy-kollégium, végleges otthona, az 1928—29. tanévben a modern követelményeknek megfelelőleg átalakítva várja tagjait, hogy kényelmes felszerelésével s egészséges szobáival nekik a méltán elvárható komoly munka legszükségesebb előfeltételeit szolgáltassa.

2. Az *Egyetemi Diákasztal*, mint a multban, ezidén is, nemcsak olcsó és tápláló élelmezést biztosított az év folyamán

ott étkezett 300—350 hallgató részére, de a rászorulóknak közül 100—120 hallgatónak ingyen vagy kedvezményes áron juttatott élelmezést. Hogy ez lehető volt, őszinte hálával tartozik érte az ifjúság *gróf Klebelsberg Kunó* vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak, ki a menza céljaira 16.000 P államsegélyt engedélyezett, de hálával tartozik *dr. Szalay József* kerületi főkapitány, *dr. Buócz Béla* államrendőrségi főtanácsos, *dr. Schön Károly* rendőrkapitány, *dr. Györffy István* egyetemi ny. r. tanár s *Erdélyi és Breuer* uraknak, *Szeged szab. kir. város közön-ségének* és a *Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület* vezetőségének és a *magukat meg nem nevező jóakarók-nak* is, akik a Diákasztal működését adományaikkal hathatósan támogatták.

3. Azok a hallgatók, akik a változott viszonyok miatt tanulmányaikat, nemcsak a szülőföldről, de régi hazájuktól is elszakadva voltak kénytelenek folytatni, egy családként az idén is a *Bocskay-Internátusban* voltak elhelyezve. Az itt elhelyezett 50—60 hallgató a lefolyt tanévben is a *Népies Irodalmi Társaság* jóvoltából kapott a követelményeknek megfelelő egészséges lakást. Hogy ez ifjak legnagyobb része nemcsak teljesen ingyen jutott lakáshoz, hanem tanulmányai elvégzéséhez is hathatós anyagi támogatásban részesült, a hála a Népies Irodalmi Társaság vezetőjét, *dr. Sebess Dénes* ny. államtitkár, felsőházi tag úr Öméltóságát illeti, aki megértő szívvel sietett a sors mostohaságától sújtott ifjúság támogatására.

4. Az elmúlt tanévben is atyai szeretettel vezette a gondjaira bízott ifjúságot *dr. Erdélyi László* egyetemi ny. r. tanár úr a vezetése alatt álló *Szent Imre-kollégiumban*. Öméltóságának az a mindenre tekintettel lévő gondoskodása, mely az anyagi áldozatoktól sem riadt vissza s amely az anyagiakon felül az ifjúság lelki szükségleteinek istápolását is elsőrendű hivatásának tekintette, csak a legmélyebb hálára kötelezheti az ifjúságot s az ifjúság minden barátját. A Szent Imre-kollégium ifjúságának, a lefolyt tanévben is, kegyes jótévedői voltak: méltóságos és főtisztelendő *dr. Glattfelder Gyula* csanádi püspök úr, az intézet alapítója és fenntartója, továbbá nagyméltóságú *gróf Klebelsberg Kunó* és *dr. Vass József* m. kir. miniszter úrak, *dr. Mágyary Zoltán* miniszteri tanácsos, *dr. Haász Aladár* miniszteri osztálytanácsos urak, a *Délmagyarországi*

Magyar Közművelődési Egyesület és egy magát megnevezni nem akaró egyetemi tanár úr. Támogatásuk sok érdemes ifjúnak tette könnyebbé a megélhetést s váltja ki mélységes háálját.

5. Az a gondolat, hogy a szülői ház melegét leginkább azok a hallgatók nélkülözik, akik az élet versenyének kezdetén a szülői háztól távol kénytelenek folytatni tanulmányaikat, a *Katholikus Növédő Egyesület* vezetőségét a múlt tanévben is odaadó diákgondozó munkára készítették, az egyesület által alapított és fenntartott *Szent Erzsébet-Leányotthonban*. Az intézet nemeslelkű elnökei, *dr. Raskó Istvánné, Gárgyán Imréné* és *dr. Regdon Károlyné* úrasszonyok, a múlt tanévben is minden áldozatot meghoztak, hogy az intézmény megalapítása alkalmával szemük előtt lebegett célt, a gondozásuk alá vett főiskolai hallgatóknak valláserkölcsei nevelését, megvalósíthassák. Isten áldása kísérelje nagy hiányokat pótló, nemes munkájukat!

6. Háálával kell megemlékeznünk az *Országos Magyar Diáknyomorenyhító Akcióról* és ez Akció *Szegedi Főosztályáról* is, mely a múlt tanévben egyetemünkön megkezdve működését, a fedezeteiből nyújtott s összesen 5000 P értékű kamatmentes tanulmányi kölcsönökkel, igen hathatós segítségére volt ifjúságunknak.

*

Diákvédő Irodánk ötödik esztendejéről szóló jelentésemnek végére érve, nem tudok elfogultság nélkül visszagondolni az ifjúság ama jótevőire, kik az első kérő szóra s nemes lelküknek belső szavára is hallgatva készségesen siettek azok táborába, kik a jelennek nehéz viszonyai közepette is tudnak hinni abban a szebb magyar jövőben, melynek sorsa ifjúságunk kezébe van letéve. Legyenek meggyőződve róla, hogy támogatásuk ennek a szebb jövőnek útját tényleg egyengette s egyengeti s nemes áldozatkészségüknek, a segélyezett mélységes háálája mellett, elsősorban ez a tény legyen jutalma.

Végezetül kedves köteleességemül érzem, hogy azokról is megemlékezzem, kik közvetlen munkatársaim voltak. *Kerner Irma, dr. Ürmössy Erzsébet* úrhölgyek, *dr. Varga Sándor, Albecker István, Bucsy Miklós, Fehér László* és *Nagy Mihály*

urak, kötelelességeiken felül is buzgón támogattak s az önzetlen odaadásért, mellyel az ifjúság ügyének áldoztak, fogadják ez úton is hálás köszönetemet.

Isten áldása legyen jötevőinken, egyetemünkön és ifjúságunkon!

Szeged, 1928. évi október hó.

Kimutatás a segélyezetttek létszámáról kari megoszlásuk szerint.

Segélyben részesült	Jogkari		Orvoskari		Bölcs.-kari		Math.-kari		Összesen az		
	h a l l g a t ó a z								I.	II.	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	
	f é l é v b e n								félévben		
a) Abszolút számokban	332	268	261	273	86	87	106	109	785	737	
b) A hallgatók összlétszámának %-ában	25·3	20·6	19·8	20·9	6·5	6·7	8·0	8·4	59·8	56·6	
c) Az egyes karok hallgatói létszámának %-ában	49·0	41·0	69·4	75·5	80·3	80·6	69·3	74·2	—	—	
A nyújtott segély értéke											
a) pengőben összesen									202.424·16		
b) a visszatérülő könyv- és pénzkölcsönök értékének levonásával összesen									159.930·58		

Kimutatás a nyújtott segélyekről a segélyek tárgyai és értéke szerint.

19

A d a t o t t	Hallgatónak az		A hallgatók összlétszámá- nak %-ában az		Pengő értékben	A segélyek összértékének %-ában az
	I.	II.	I.	II.	együtt az I. és II. félévben	I. és II. félévben
	f é l é v b e n					
Tandijmentesség	289	337	22·0	26·0	35.310·00	17·4
Tandijkedvezmény (50%)	509	459	38·7	35·0	52.126·00	25·3
Vizsgadíjkedvezmény (50%)	71	259	5·4	19·9	12.461·50	6·2
Tan- és vizsgadíjsegély	86	134	6·5	10·3	10.952·48	5·4
Tankönyvsegély	307	271	23·4	20·9	26.357·58	13·1
Élelmezési és lakpénzsegély	140	129	10·7	9·8	41.684·00	20·8
Ruházati segély	44	68	3·3	5·2	6.635·60	3·3
Gyógykezelési segély	4	3	0·3	0·2	188·00	0·1
Úti segély	8	11	6·0	0·8	573·00	0·3
Kamatmentes kölcsön	135	92	10·2	7·1	16.136·00	7·9
Segély, pengőértékben, összesen					202.424·16	100
A visszatérülő könyv- és pénzkölcsönök értékének levonásával összesen					159.930·58	